

รูปแบบการพัฒนาการศึกษาโดยการสร้างนวัตกรรมห้องสมุดมีชีวิตผ่านแอปพลิเคชัน
ในการเรียนรู้ยุค 4.0 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี
ในจังหวัดเชียงราย

Model to Develop Education by Building a Living Library Innovation
through Applications in Learning Era 4.0 of Buddhist Scripture Schools
(general)
in Chiang Rai province.

สุรศักดิ์ เชื้อนขันต์¹

Surasak Khuankhun¹

พระราชปรียัติ²

Phra Rajapariyati²

สุเทพ สารบรรณ³

Suthep Saraban³

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา¹

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Chiang Rai Buddhist College¹

Corresponding Author, Email: Thanit_loonlawan@hotmail.com¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้ มีวิธีการศึกษาดังนี้คือโดยมีความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากสำนักงานพระพุทธศาสนา หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานเอกชน มหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้ง 2 แห่ง โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดเชียงราย เครือข่ายองค์กรชาวบ้าน วัด โรงเรียน ชุมชนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ในปัจจุบัน เราสามารถพกห้องสมุดทั้งห้องติดตัวไปไหนมาไหนก็ได้ เพียงแค่ใช้โทรศัพท์มือถือหรือแท็บเล็ตเราก็สามารถยืมหนังสือ แม้กระทั่งค้นคว้าข้อมูล สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นได้เพราะหน่วยงานที่ทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้ได้สรรค์สร้างและพัฒนาแอปพลิเคชันบนมือถือที่เรียกสั้น ๆ ว่า “แอป” โดยแต่ละแห่งได้คิดค้นแอปที่มีลูกเล่นมากมายแตกต่างกันออกไป พร้อม ๆ กับที่พัฒนาการทางเทคโนโลยีของวงการนี้เป็นไปอย่างก้าวกระโดด โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี ในจังหวัดเชียงรายมีรูปแบบและกระบวนการเรียนรู้ที่ไม่มีวันสิ้นสุด โดยผ่านสื่อดิจิทัลที่เป็นนวัตกรรมสมัยใหม่ ในจังหวัดเชียงราย ตลอดจนถึงได้นวัตกรรมห้องสมุดมีชีวิตผ่าน

แอปพลิเคชันในการเรียนรู้ยุค 4.0 ให้กับพระสงฆ์สามเณร ได้รู้เท่าทัน และอยู่ในโลกปัจจุบันนี้ได้ตามปรัชญาการศึกษาคือ เก่ง ดี มีความสุข ดังเช่น แอปพลิเคชันห้องสมุดโดยหลักการแล้วสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ แอปแค็ตตาล็อก ที่สามารถใช้เพื่อสืบค้นรายชื่อหนังสือของห้องสมุดผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ประเภทที่สองเป็นแอปที่เรียกกันว่าแอปคลังข้อมูล ซึ่งสามารถใช้เข้าถึงคลังข้อมูลที่มีคุณค่า และประเภทสุดท้ายคือ แอปความจริงผสมเสมือน หมายถึงแอปพลิเคชันที่สามารถผสมผสานข้อมูลดิจิทัลเข้ากับข้อมูลที่จับต้อง ได้ในโลกแห่งความเป็นจริง ตัวอย่างเช่น การดึงข้อมูลต่าง ๆ จากระบบไปแสดงบนภาพในกล้องโทรศัพท์มือถือ

คำสำคัญ : รูปแบบการพัฒนาการศึกษา, การสร้างนวัตกรรมห้องสมุดมีชีวิตผ่านแอปพลิเคชันในการเรียนรู้ยุค 4.0

Abstract

Research Method of study is as follows: through the co-operation and participation of the Office of Buddhism in the government and private sector, the 2 Buddhist universities, general Buddhist scripture schools in Chiang Rai province, and a network of local people, temples, schools and communities. The research work revealed that, in the present day, we can carry an entire library in our hands and go anywhere using no more than our mobile phone or tablet. We can borrow books and even search for information. This arose because the institutions responsible for spreading knowledge invented and developed mobile phone applications, known as 'apps' for short. Each one created apps with many different features, while the technology in this field developed in leaps and bounds. The general Buddhist scripture schools in Chiang Rai, following the initiative of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirinthorn, have a model and procedure of education which is ongoing in Chiang Rai province, using the modern innovation of digital transmission, leading to the Living Library innovation through applications in Learning Era 4.0 for monks and novices to acquire in-depth knowledge and live in the modern world according to the philosophy of study to be capable, good and happy. For instance, the library application

can in principle be split into 3 kinds, namely, the app catalogue, which can be used to search for book titles in the library on the internet; secondly, what is known as the database app, which can be used to access a database of useful information, such as important original documents; and finally, the app of related facts, meaning an application which can digitally bring information together with information which touches on the real world, for example, getting information from the system to show on the mobile phone screen.

Keywords: Model to develop education, building a Living Library innovation through applications in Learning Era 4.0

บทนำ

ตามที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงอุปถัมภ์กิจกรรมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มาตั้งแต่ต้นปีการศึกษา ๒๕๔๗ ในพื้นที่จังหวัดน่าน โดยดำเนิน โครงการพัฒนาการศึกษาสามเณร ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อให้สามเณร มีโภชนาการและสุขภาพอนามัยที่ดีมีโอกาสและทางเลือกทางการศึกษา มีความรู้ความสามารถและได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นตามศักยภาพของตนเอง การดำเนินงานโครงการมีความก้าวหน้าโดยลำดับ และได้ขยายงานเรื่อยมาจนถึงปีปัจจุบัน ในปีการศึกษา ๒๕๕๔ มีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ในโครงการตามพระราชดำริ จำนวน ๕๑ แห่ง ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดน่าน จังหวัดแพร่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา และจังหวัดตากเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จะจัดให้มีการประชุมสัมมนาการพัฒนาการศึกษาสามเณร ภายใต้แผนพัฒนาเด็ก และเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาประจำปี ๒๕๕๔ ขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และทบทวนการดำเนินงานการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพระราชดำริ ตลอดจนร่วมกันกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนากิจกรรมของโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ(กรมการศาสนา กองแผนงาน, 2542 : หน้า 33)

อาจกล่าวได้ว่าการศึกษาพระปริยัติธรรมของภิกษุสามเณรตั้งแต่ยุคกรุงสุโขทัย จนถึงรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นการศึกษาแบบโรงเรียน อาศัยวัดเป็นสถานศึกษา มีเจ้าอาวาสหรือพระภิกษุเป็นผู้สอน และเด็ก ๆ ก็ได้อาศัยวัดเพื่อเรียนเขียนอ่านดังนั้น วัดจึงเป็นศูนย์รวมของการสร้างภูมิปัญญาในสมัยนั้นให้แก่เหล่ากุลบุตรในปัจจุบันการศึกษาของ คณะสงฆ์เป็นไปตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๗ พระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และกฎระเบียบคำสั่งและข้อบังคับของมหาเถรสมาคม คณะสงฆ์กระทรวงศึกษาธิการและกรมการศาสนา โดยมีมหาเถรสมาคมองค์กรสูงสุดของคณะสงฆ์สภาการศึกษาของคณะสงฆ์คณะกรรมการการศึกษาของคณะสงฆ์คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการศาสนา ระยะที่ ๘ (๒๕๔๐-๒๕๔๔) พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการฝ่ายต่างๆของมหาเถรสมาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ แม่กองบาลีสนามหลวง แม่กองธรรมสนามหลวง เจ้าคณะใหญ่ เจ้าคณะภาคเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบลและเจ้าอาวาสเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารตามลำดับ ในปัจจุบันการศึกษาที่คณะสงฆ์จัดให้พระภิกษุสามเณร ได้ศึกษามี ๔ ประเภท คือ ๑. การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลี (ระดับมัธยมศึกษา – อุดมศึกษา) ๒. การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม (ระดับประถมศึกษา) ๓. การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา (ระดับมัธยมศึกษา) ๔. การศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์ (ระดับอุดมศึกษา)ระบบการพัฒนาการศึกษาของคณะสงฆ์ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ถึงแม้ว่าจะมีสภาการศึกษาของคณะสงฆ์และองค์กรอื่นๆที่คณะสงฆ์ตั้งขึ้นมา เช่น กองธรรมสนามหลวง เป็นต้นพร้อมทั้งเจ้าคณะพระสังฆาธิการทุกระดับที่คอยควบคุม และส่งเสริมการศึกษาของสงฆ์โดยตรงก็ตามแต่ก็ไม่มียุทธศาสตร์เท่าที่ควรดังจะเห็นได้จากประชุมสัมมนาเจ้าคณะภาคทั่วประเทศ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้สรุปปัญหาและอุปสรรคทางด้านการศาสนาศึกษาไว้ว่าการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม-บาลีทั่วทุกภาคประสบ ปัญหาต่างๆดังต่อไปนี้ ๑. จำนวนนักเรียนมีแนวโน้มลดลง บางแห่งแทบจะหาผู้เรียนไม่ได้เพราะผู้บวชน้อยลงหรือพระภิกษุสามเณรส่วนใหญ่มุ่งสนใจเรียนทางโลก ประกอบกับทั้งครูและนักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการศึกษาแผนกธรรม-บาลีเพราะไม่เห็นความสำคัญในการนำไปใช้ประโยชน์หลังลาสิกขา ๒. การจัดการศึกษาไม่เป็นระบบ หลักสูตร วิธีการเรียนการสอนและวัดผลไม่เหมาะสมกับยุคสมัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : หน้า 55)

หากมองในเชิงเทคนิค ยังสามารถแบ่งแอปพลิเคชันออกเป็นประเภทที่ใช้บนเว็บไซต์และประเภทแอปพลิเคชันอิสระที่ทำงานได้ด้วยตัวเอง แอปพลิเคชันประเภทที่สองนี้สามารถติดตั้งในเครื่องโทรศัพท์มือถือ โดยอาจต้องเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตหรือไม่ก็ได้ แต่แอปประเภทนี้จะดึงเอาฟังก์ชันพื้นฐานต่าง ๆ ของสมาร์ตโฟนหรือแท็บเล็ตมาร่วมใช้งานด้วย เช่น เชื่อมทิศ ระบบนำทางจีพีเอส กล้อง หรือไมโครโฟน แอปห้องสมุดเกือบทุกแอปมิให้บริการแก่ผู้ใช้ระบบปฏิบัติการที่เป็นผู้นำตลาด ทั้งสองค่าย ได้แก่ iOS ของ Apple และระบบแอนดรอยด์ของ Google แอปพลิเคชันประเภทแค็ตตาล็อกจัดว่าเป็นแอปที่มีลูกเล่นน้อยที่สุด “โดยมากมักจะให้บริการแค่ในรูปแบบเว็บไซต์ที่ออกแบบและพัฒนาให้เข้ากับจอ โทรศัพท์มือถือ” ยูเลีย แบร์กมันน์อธิบาย ห้องสมุดเฉพาะด้านและห้องสมุดสาธารณะจำนวนมากต่างนำเอาระบบพื้นฐานดังกล่าว ที่พัฒนาขึ้นอย่างพอดีพอเหมาะมาใช้ ซึ่งแน่นอนว่าแอปประเภทนี้มักจะมียุติภาพแบบเดียวกัน ยูเลียกล่าวเสริมว่า มีเพียงไม่กี่แอปเท่านั้นที่มีศักยภาพเทียบเท่ากับแอปแค็ตตาล็อกดังเช่น แอปของห้องสมุดสาธารณะนิวยอร์กซึ่งจัดว่าเป็นผู้นำในหลาย ๆ ด้าน กล่าวคือ แอป NYPL Mobile สามารถใช้เป็นที่สแกนบาร์โค้ดเพื่อตรวจสอบว่าหนังสือตามร้านมีบริการในห้อง สมุดแล้วหรือไม่ นอกจากนี้ยังสามารถให้บริการยืมข้อมูลดิจิทัล แจกเตือนผู้ใช้เมื่อครบกำหนดคืนหนังสือ ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงและปรับแต่งบัญชีผู้ใช้ของตนเอง ห้องสมุดมีชีวิต (Living library) หมายถึง ห้องสมุดที่มีการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศให้ทันสมัยครบถ้วนสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และสร้างนิสัยรักการอ่านยั่งยืนสำหรับทุกเพศทุกวัย ด้วยบรรยากาศที่มีชีวิตชีวา มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเรียนรู้ สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว มีบริการและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตรูปแบบของห้องสมุดมีชีวิตการจัดการจัดห้องสมุดให้มีชีวิตชีวา มีการเคลื่อนไหว และมีความก้าวหน้าอย่างมีคุณภาพนั้น มีแนวทางการจัดห้องสมุดในมิติต่างๆ ดังนี้ 1. ห้องสมุดที่เน้นมิติ “ผู้เรียนสำคัญที่สุด” ซึ่งมีแนวคิดที่ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ประสบผลสำเร็จได้ จะต้องได้รับการสนับสนุนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องตามภารกิจและหน้าที่ จึงควรดำเนินการจัดสภาพอันพึงประสงค์เพื่อให้บริการที่ดีที่สุดสำหรับผู้เรียนได้ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้พัฒนาศักยภาพตนเองสูงสุด โดยการดำเนินงานตามมาตรฐานที่กำหนดทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ 2. ห้องสมุดที่เน้นมิติ “แห่งภูมิปัญญาไทย” มีแนวคิดที่ห้องสมุดโรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนางานและอาชีพ ตลอดจนการศึกษาอย่างต่อเนื่องห้องสมุดต้องรวบรวมอนุรักษ์ และให้บริการภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมไทย 3. ห้องสมุดที่เน้นมิติ “สะดวกใช้” ในรูปของห้องสมุดอัตโนมัติและห้องสมุดดิจิทัล 4. ห้องสมุดที่เน้นมิติ “สุนทรียภาพ” สุนทรียภาพเป็นสิ่งหนึ่งที่จะทำให้คนเป็นคนที่มีสมบูรณ์ ทำให้คนเกิด

ความซาบซึ้ง มองเห็นคุณค่าของความดีงาม มีจิตใจสงบ มีสมาธิ มีจินตนาการ สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาสุนทรียภาพมีวิธีการ (กรมการศาสนา กองแผนงาน, 2549 : หน้า 65)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัย เรื่องรูปแบบการพัฒนาการศึกษาโดยการสร้างนวัตกรรมห้องสมุดมีชีวิตผ่านแอปพลิเคชัน ในการเรียนรู้อยู่ยุค 4.0 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในจังหวัดเชียงราย เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในจังหวัดเชียงราย และศึกษารูปแบบและกระบวนการเรียนรู้อย่างไม่มีวันสิ้นสุดของพระสงฆ์ สามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยผ่านสื่อที่เป็นนวัตกรรมสมัยใหม่ ในจังหวัดเชียงราย ตลอดจนถึงเพื่อเพื่อสร้างนวัตกรรมห้องสมุดมีชีวิตผ่านแอปพลิเคชัน ในการเรียนรู้อยู่ยุค 4.0 ให้กับพระสงฆ์สามเณร ได้รู้เท่าทัน และอยู่ในโลกปัจจุบันนี้ได้อย่างมีความสุข ตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในจังหวัดเชียงราย (กรมการศาสนา กองแผนงาน, 2540 : หน้า 85)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในจังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษารูปแบบและกระบวนการเรียนรู้อย่างไม่มีวันสิ้นสุดของพระสงฆ์สามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยผ่านสื่อที่เป็นนวัตกรรมสมัยใหม่ ในจังหวัดเชียงราย
3. เพื่อสร้างนวัตกรรมห้องสมุดมีชีวิตผ่านแอปพลิเคชัน ในการเรียนรู้อยู่ยุค 4.0 ให้กับพระสงฆ์สามเณรได้รู้เท่าทัน และอยู่ในโลกปัจจุบันนี้ได้อย่างมีความสุข ตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในจังหวัดเชียงราย

ขอบเขตของงานวิจัย

บทความวิชาการเรื่องรูปแบบการพัฒนาการศึกษาโดยการสร้างนวัตกรรมห้องสมุดมีชีวิตผ่านแอปพลิเคชัน ในการเรียนรู้อยู่ยุค 4.0 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในจังหวัดเชียงราย ได้แบ่งขอบเขตการศึกษาแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

- 1) สำนักงานพระพุทธศาสนา
- 2) หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานเอกชน
- 3) มหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้ง 2 แห่ง
- 4) โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดเชียงราย
- 5) เครือข่ายองค์กรชาวบ้าน วัด โรงเรียน ชุมชนท้องถิ่น

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

- 1) สภาพปัญหาการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย
- 2) รูปแบบและกระบวนการเรียนรู้แบบไม่มีวันสิ้นสุดโดยนวัตกรรมการสมัยใหม่ ในจังหวัดเชียงราย
- 3) แอปพลิเคชันห้องสมุดมีชีวิต ตอบโจทย์ในการเรียนรู้ที่มีความสุข ไม่เบื่อหน่าย ของพระสงฆ์ สามเณร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

โดยแบ่งระยะเวลาในการดำเนินการออกเป็น ๒ ระยะดังนี้

- ระยะที่ 1 ดำเนินการในปีการศึกษา 2560
- ระยะที่ 2 ดำเนินการในปีการศึกษา 2561

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นทั้งงานเชิงเอกสาร (Documentary Research) และเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ ลงพื้นที่ การมีส่วนร่วม สร้างแอปพลิเคชัน โดยผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างนวัตกรรมห้องสมุดมีชีวิตผ่านแอปพลิเคชัน ในการเรียนรู้ยุค 4.0 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในจังหวัดเชียงราย
2. เขียนนิยามปฏิบัติการ
3. ลงพื้นที่ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย

4. รวบรวมความรู้การมีส่วนร่วม และสร้างแอปพลิเคชัน ห้องสมุดมีชีวิตผ่านแอปพลิเคชัน ในการเรียนรู้ยุค 4.0 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในจังหวัดเชียงราย

5. ดำเนินการใช้รูปแบบประชุมปฏิบัติการ และปฏิบัติการภาคสนาม

6. ประชุมวิเคราะห์และสรุปสร้างองค์ความรู้

7. เขียนรายงานและนำแอปพลิเคชันเผยแพร่และใช้ให้เกิดประโยชน์

สรุป

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในจังหวัดเชียงรายมีแอปพลิเคชันห้องสมุดมีชีวิตตอบโจทย์ในการเรียนรู้ที่ว่า เก่ง ดี มีความสุข และมีรูปแบบและกระบวนการเรียนรู้แบบไม่มีวันสิ้นสุดโดยนวัตกรรมสมัยใหม่คือสื่อดิจิทัล เพราะแอปประเภทที่สามารถผสมผสานข้อมูลดิจิทัลกับสิ่งที่ปรากฏในโลกแห่งความเป็นจริงนั้น ย่อมมีลูกเล่นมากกว่าการนำเสนอข้อมูลด้วยกราฟฟิกสวยงามตระการตา ถือได้ว่าเป็นผู้นำในด้านนี้อีกเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น การวางแผนระบบดิจิทัลของห้องสมุด ได้อธิบายว่า แอปพลิเคชันห้องสมุดโดยหลักการแล้วสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ แอปแคตตาล็อก ที่สามารถใช้เพื่อสืบค้นรายชื่อหนังสือของห้องสมุดผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ประเภทที่สองเป็นแอปที่เรียกกันว่า แอปคลังข้อมูล ซึ่งสามารถใช้เข้าถึงคลังข้อมูลที่มีคุณค่า อาทิ ต้นฉบับเอกสารสำคัญต่างๆ และประเภทสุดท้ายคือ แอปความจริงผสมเหมือน หมายถึงแอปพลิเคชันที่สามารถผสมผสานข้อมูลดิจิทัลเข้ากับข้อมูลที่จับต้อง ได้ในโลกแห่งความเป็นจริง ตัวอย่างเช่น การดึงข้อมูลต่าง ๆ จากระบบไปแสดงบนภาพในกล้องโทรศัพท์มือถือ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งมีทรัพยากรที่หลากหลาย ให้ผู้ใช้เลือกใช้ตามความสนใจ เช่น หนังสือ หนังสือพิมพ์ e-books e-journals vcd DVD Internet KID เป็นต้น และต้องตรงกับความต้องการของผู้ใช้ มีความทันสมัยไม่ใช่สำนักพิมพ์ออก edition ที่ 6 แล้ว แต่ในห้องสมุดยังมีแค่ edition ที่ 2 โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือตำราวิชาการ ที่ว่าควบคุมไม่ได้นั้นก็คือเกี่ยวกับงบประมาณ เพราะฉะนั้นห้องสมุดต้องใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ตามวัตถุประสงค์ให้มากที่สุด

2.การมีบริการที่หลากหลาย ต้องสามารถรองรับความต้องการและสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน อาจจะเป็นเรื่องที่ยาก แต่อย่างน้อยต้องมีบริการพื้นฐานของห้องสมุด สำหรับบริการอื่นๆ นั้น อาจต้องอาศัยเวลาในการพัฒนา เช่น การมีจุด wireless สำหรับการเชื่อมต่อ notebook ที่มีผู้นิยมใช้มากในปัจจุบัน หรือ การนำโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้โดยมีฟังก์ชันให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถส่งคำร้องของจอง หรือยืมต่อผ่านอินเทอร์เน็ตได้

บรรณานุกรม

กรมการศาสนา กองแผนงาน. (2542). การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม.

กรุงเทพมหานคร : การศาสนา.

_____ . (2549). คู่มือการปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา.

กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). ข้อมูลโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดเชียงราย.

กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

_____ . (2540). การบริหารจัดการ (Management) โรงเรียนพระปริยัติธรรม (แผนกสามัญ) จังหวัดเชียงรายด้วย Swot. กรุงเทพมหานคร : คณะสังคม

สงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____ . (2540). แนวพระราชดำริในการพัฒนาโรงเรียนปริยัติธรรม(แผนกสามัญ)

จังหวัดเชียงราย ตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพฯ.พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.